

วิชา **สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม**
ส12101

1. จำนวน 1 ชั่วโมง/สัปดาห์	จำนวน 35 ชั่วโมง / ภาคเรียน
2. ผู้เขียนคู่มือ	ตำแหน่งครูผู้สอน
ชื่อ นางสาวรัตนา จุฑพันธ์	โรงเรียนวังไกลกังวลอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
สถานที่ทำงาน	โทรศัพท์ 0-3251-4186 โทรสาร 0-3251-4171

กำหนดการเรียนรู้รายชั่วโมง และสิ่งที่โรงเรียนปลายทางต้องเตรียม

รายวิชา สังกศศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รหัสวิชา ส12101

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี เวลา	จำนวน ชั่วโมง	เรื่องที่สอน	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สิ่งที่ ร.ร.ปลายทาง ต้องเตรียม (ครู/นักเรียน)
1	พ 20 พ.ค. 58 08.30 - 09.30 น.	1/60	หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนาของเรา แนะนำสาระการเรียนรู้/ความสำคัญของศาสนา	ส 1.1 ป. 2/1	แบบทดสอบ/สมุด
2	พฤ 21 พ.ค. 58 12.30 - 13.30 น.	1/60	พุทธประวัติ (ประสูติ)	ส 1.1 ป. 2/2	ภาพ ใบความรู้ ใบกิจกรรม
3	พ 27 พ.ค. 58 08.30 - 09.30 น.	1/60	พุทธประวัติ (แรกนาขวัญ)	ส 1.1 ป. 2/2	ภาพ ใบความรู้ ใบกิจกรรม
4	พฤ 28 พ.ค. 58 12.30 - 13.30 น.	1/60	วันวิสาขบูชา	ส 1.1 ป. 2/2	ภาพ ใบความรู้ ใบกิจกรรม
5	พ 3 มิ.ย. 58 08.30 - 09.30 น.	1/60	พุทธประวัติ (เทวทูต 4)	ส 1.1 ป. 2/2	ภาพ ใบความรู้ ใบกิจกรรม
6	พฤ 4 มิ.ย. 58 12.30 - 13.30 น.	1/60	พุทธประวัติ (ออกผนวช)	ส 1.1 ป. 2/2	ภาพ ใบความรู้ ใบกิจกรรม
7	พ 10 มิ.ย. 58 08.30 - 09.30 น.	1/60	ความสำคัญของศาสนาอื่น	ส 1.1 ป. 2/7	ภาพ ใบความรู้ ใบกิจกรรม
8	พฤ 11 มิ.ย. 58 12.30 - 13.30 น.	1/60	หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 คนดีศรีพุทธศาสนา พุทธสาวก (สามเณรราหุล)	ส 1.1 ป. 2/3	ภาพ ใบความรู้ ใบกิจกรรม
9	พ 17 มิ.ย. 58 08.30 - 09.30 น.	1/60	ชาดก (วรุณชาดก)	ส 1.1 ป. 2/3	ภาพ ใบความรู้ ใบกิจกรรม
10	พฤ 18 มิ.ย. 58 12.30 - 13.30 น.	1/60	ชาดก (วานรินทชาดก)	ส 1.1 ป. 2/3	ภาพ ใบความรู้ ใบกิจกรรม
11	พ 24 มิ.ย. 58 08.30 - 09.30 น.	1/60	พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง (สมเด็จพระญาณสังวร (สุก ใก่เถื่อน)	ส 1.1 ป. 2/3	ภาพ ใบความรู้ ใบกิจกรรม
12	พฤ 25 มิ.ย. 58 12.30 - 13.30 น.	1/60	พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง (สมเด็จพระสังฆราช)	ส 1.1 ป. 2/3	ภาพ ใบความรู้ ใบกิจกรรม

กำหนดการเรียนรู้รายชั่วโมง และสิ่งที่โรงเรียนปลายทางต้องเตรียม

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รหัสวิชา ส12101

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี เวลา	จำนวน ชั่วโมง	เรื่องที่สอน	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สิ่งที่ ร.ร.ปลายทาง ต้องเตรียม (ครู/นักเรียน)
13	พ 1 ก.ค. 58 08.30 - 09.30 น.	1/60	หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 หลักธรรมนำชีวิต พระรัตนตรัย (ศรัทธา)	ส 1.1 ป. 2/4	ภาพ ใบความรู้ ใบกิจกรรม
14	พ 2 ก.ค. 58 12.30 - 13.30 น.	1/60	โอวาท 3 (เบญจศีล)	ส 1.1 ป. 2/4	ภาพ ใบความรู้ ใบกิจกรรม
15	พ 8 ก.ค. 58 08.30 - 09.30 น.	1/60	โอวาท 3 (เบญจธรรม)	ส 1.1 ป. 2/4	ภาพ ใบความรู้ ใบกิจกรรม
16	พ 9 ก.ค. 58 12.30 - 13.30 น.	1/60	โอวาท 3 (หิริ-โอตตปปะ สังคหัตถุ)	ส 1.1 ป. 2/4	ภาพ ใบความรู้ ใบกิจกรรม
17	พ 15 ก.ค. 58 08.30 - 09.30 น.	1/60	โอวาท 3 (ฆราวาสธรรม 4)	ส 1.1 ป. 2/4	ภาพ ใบความรู้ ใบกิจกรรม
18	พ 16 ก.ค. 58 12.30 - 13.30 น.	1/60	โอวาท 3 (กตัญญูต่อครูอาจารย์/โรงเรียน)	ส 1.1 ป. 2/4 ป. 2/5	ภาพ ใบความรู้ ใบกิจกรรม
22 - 24 กรกฎาคม 2558 สอบกลางภาค					
19	พ 29 ก.ค. 58 08.30 - 09.30 น.	1/60	โอวาท 3 (มงคล 38)	ส 1.1 ป. 2/4 ป. 2/5	ภาพ ใบความรู้ ใบกิจกรรม
วันพฤหัสบดีที่ 30 กรกฎาคม 2558 หยุดวันอาสาฬหบูชา					
20	พ 5 ส.ค. 58 08.30 - 09.30 น.	1/60	พุทธศาสนสุภาษิต	ส 1.1 ป. 2/4 ป. 2/5	ภาพ ใบความรู้ ใบกิจกรรม
21	พ 6 ส.ค. 58 12.30 - 13.30 น.	1/60	หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 วิถีธรรมวิถีพุทธ มารยาทชาวพุทธ (การไหว้ กราบ)	ส 1.2 ป. 2/1 ป. 2/2	ภาพ ใบความรู้ ใบกิจกรรม
วันพุธที่ 12 สิงหาคม หยุดวันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ					
22	พ 13 ส.ค. 58 12.30 - 13.30 น.	1/60	มารยาทชาวพุทธ (นั่ง ยืน เดิน)	ส 1.2 ป. 2/1 ป. 2/2	ภาพ ใบความรู้ ใบกิจกรรม
23	พ 19 ส.ค. 58 08.30 - 09.30 น.	1/60	ศาสนพิธี (บูชาพระรัตนตรัย)	ส 1.2 ป. 2/1 ป. 2/2	ภาพ ใบความรู้ ใบกิจกรรม

กำหนดการเรียนรู้รายชั่วโมง และสิ่งที่โรงเรียนปลายทางต้องเตรียม

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รหัสวิชา ส12101

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี เวลา	จำนวน ชั่วโมง	เรื่องที่สอน	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สิ่งที่ ร.ร.ปลายทาง ต้องเตรียม (ครู/นักเรียน)
24	พฤษภาคม 58 12.30 - 13.30 น.	1/60	ศาสนพิธี (ทำบุญตักบาตร) หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 การบริหารจัดการ เจริญปัญญา	ส 1.2 ป. 2/1 ป. 2/2	ภาพ ใบความรู้ ใบกิจกรรม
25	พฤษภาคม 58 08.30 - 09.30 น.	1/60	สวดมนต์ไหว้พระและแผ่เมตตา 1	ส 1.1 ป. 2/6	ภาพ ใบความรู้ ใบกิจกรรม
26	พฤษภาคม 58 12.30 - 13.30 น.	1/60	สวดมนต์ไหว้พระและแผ่เมตตา 2 หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 พลเมืองดีตาม วิถีประชาธิปไตย	ส 1.1 ป. 2/6	ภาพ ใบความรู้ ใบกิจกรรม
27	พฤษภาคม 58 08.30 - 09.30 น.	1/60	ปฏิบัติตนตามข้อตกลงในครอบครัว	ส 2.1 ป. 2/1	ภาพ ใบความรู้ ใบกิจกรรม
28	พฤษภาคม 58 12.30 - 13.30 น.	1/60	ปฏิบัติตนตามข้อตกลงในโรงเรียน /ที่สาธารณะ	ส 2.1 ป. 2/1	ภาพ ใบความรู้ ใบกิจกรรม
29	พฤษภาคม 58 08.30 - 09.30 น.	1/60	มารยาทไทย	ส 2.1 ป. 2/2	ภาพ ใบความรู้ ใบกิจกรรม
30	พฤษภาคม 58 12.30 - 13.30 น.	1/60	การยอมรับความแตกต่างของบุคคล	ส 2.1 ป. 2/3	ภาพ ใบความรู้ ใบกิจกรรม
31	พฤษภาคม 58 08.30 - 09.30 น.	1/60	สิทธิและเสรีภาพของตนเอง	ส 2.1 ป. 2/4	ภาพ ใบความรู้ ใบกิจกรรม
32	พฤษภาคม 58 12.30 - 13.30 น.	1/60	บทบาทสิทธิและหน้าที่ในครอบครัว	ส 2.1 ป. 2/4	ภาพ ใบความรู้ ใบกิจกรรม
33	พฤษภาคม 58 08.30 - 09.30 น.	1/60	บทบาทสิทธิและหน้าที่ในโรงเรียน	ส 2.1 ป. 2/4	ภาพ ใบความรู้ ใบกิจกรรม
34	พฤษภาคม 58 12.30 - 13.30 น.	1/60	ความสัมพันธ์ของครอบครัวกับชุมชน	ส 2.2 ป. 2/1	ภาพ ใบความรู้ ใบกิจกรรม
35	พฤษภาคม 58 08.30 - 09.30 น.	1/60	ผู้นำในโรงเรียน/ชุมชน /ประเมินผล	ส 2.2 ป. 2/2	แบบทดสอบ

มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

รายวิชา **สังคมศึกษา**
รหัสวิชา ส12101
เวลา 35 ชั่วโมง

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

- ตัวชี้วัด**
- ส 1.1 ป. 2/1 บอกความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ
  - ส 1.1 ป. 2/2 สรุปรูปพุทธประวัติตั้งแต่ประสูติจนถึงการออกผนวชหรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด
  - ส 1.1 ป. 2/3 ชื่นชมและบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด
  - ส 1.1 ป. 2/4 บอกความหมาย ความสำคัญและเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามหลักธรรม โอวาท 3 ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด
  - ส 1.1 ป. 2/5 ชื่นชมการทำความดีของตนเองบุคคลในครอบครัวและในโรงเรียนตามหลักศาสนา
  - ส 1.1 ป. 2/6 เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตาที่มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด
  - ส 1.1 ป. 2/7 บอกชื่อศาสนา ศาสดา และความสำคัญของคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่นๆ

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และอํารงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

- ตัวชี้วัด**
- ส 1.2 ป. 2/1 ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อสาวกของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนดได้ถูกต้อง
  - ส 1.2 ป. 2/2 ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรมและวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดได้ถูกต้อง

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และดำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

- ตัวชี้วัด** ส 2.1 ป. 2/1 ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กติกา กฎระเบียบ และหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในชีวิตประจำวัน
- ส 2.1 ป. 2/2 ปฏิบัติตนตามมารยาทไทย
- ส 2.1 ป. 2/3 แสดงพฤติกรรมในการยอมรับความคิดเห็น ความเชื่อ และการปฏิบัติของบุคคลอื่นที่แตกต่างกันโดยปราศจากอคติ
- ส 2.1 ป. 2/4 เคารพในสิทธิเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และดำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

- ตัวชี้วัด** ส 2.2 ป. 2/1 อธิบายความสัมพันธ์ของตนเองและสมาชิกในครอบครัวในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน
- ส 2.2 ป. 2/2 ระบุผู้มีบทบาท อำนาจในการตัดสินใจในโรงเรียนและชุมชน

คำอธิบายรายวิชา

รายวิชา **สังคมศึกษา**

รหัสวิชา ส12101

ศึกษาวิเคราะห์พุทธประวัติ พุทธสาวก ชาดกและศาสนิกชนตัวอย่าง หลักธรรมของศาสนา การทำความดี พื้นฐานสมาธิ การฝึกสมาธิเบื้องต้น ศาสดาและคัมภีร์ของศาสนาต่างๆ การฝึกมารยาทชาวพุทธ กิจกรรมและพิธีกรรมวันสำคัญของพุทธศาสนา การปฏิบัติตามข้อตกลง กติกา กฎระเบียบ หน้าที่ในชีวิตประจำวัน การแสดงความเคารพกิริยามารยาทไทย ความแตกต่างของคนในสังคม สิทธิและเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น ความสัมพันธ์ของตนเองและสมาชิกในครอบครัว บทบาท อำนาจในการตัดสินใจในโรงเรียน และชุมชน ทรัพยากรที่นำมาผลิตสินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน การประกอบอาชีพของครอบครัว การทำบัญชีรับ-จ่าย การออม ความสำคัญของสินค้าและบริการ บทบาทผู้ซื้อและผู้บริโภค ช่วงเวลาอดีต ปัจจุบัน อนาคต สืบค้นเหตุการณ์วิถีชีวิตคน สาเหตุการเปลี่ยนแปลง ผลกระทบวัฒนธรรมประเพณีที่มีต่อสังคมไทย ความสำคัญ คุณค่าธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อม ความหมายประเภทของทรัพยากร ความสัมพันธ์ของฤดูกาล การเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิตและสิ่งแวดล้อม

โดยใช้กระบวนการทางสังคมศาสตร์ การฝึกด้านทักษะกระบวนการคิด การสืบค้น การอภิปราย การแก้ปัญหา การเรียนรู้ กระบวนการกลุ่ม การจัดการและการปฏิบัติเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความคิด ความเข้าใจได้เรียนรู้อย่างมีความสุขและเห็นคุณค่าของการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก

รหัสตัวชี้วัด

ส 1.1	ป. 2/1	ป. 2/2	ป. 2/3	ป. 2/4	ป. 2/5	ป. 2/6	ป. 2/7
ส 1.2	ป. 2/1	ป. 2/2					
ส 2.1	ป. 2/1	ป. 2/2	ป. 2/3	ป. 2/4			
ส 2.2	ป. 2/1	ป. 2/2					
ส 3.1	ป. 2/1	ป. 2/2	ป. 2/3	ป. 2/4			
ส 3.2	ป. 2/1	ป. 2/2					
ส 5.1	ป. 2/1	ป. 2/2	ป. 2/3				
ส 5.2	ป. 2/1	ป. 2/2	ป. 2/3	ป. 2/4			

รวมทั้งหมด 28 ตัวชี้วัด

โครงสร้าง รายวิชา

รายวิชา **สังคมศึกษา**

รหัสวิชา ส12101

เวลา 35 ชั่วโมง

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
1	ศาสนาของเรา	ส 1.1 ป. 2/1 ป. 2/2 ป. 2/7	- พุทธศาสนาเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย เป็นรากฐานของวัฒนธรรมไทย พุทธประวัติเป็นประวัติของพระพุทธเจ้าศาสดา ผู้ก่อตั้งและเผยแผ่พระพุทธศาสนา จนถึงปัจจุบัน	7	10
2	คนดีศรีพุทธศาสนา	ส 1.1 ป. 2/3	- พุทธสาวก คือ สาวกของพระพุทธเจ้าที่เป็นแบบอย่างที่ดี ควรค่าแก่การนำไปปฏิบัติตามชาดกเป็นเรื่องราวในอดีตชาติของพระพุทธเจ้าและศาสนิกชนตัวอย่าง มีข้อคิดและเป็นแบบอย่างที่น่าไปปฏิบัติ	5	10
3	หลักธรรมนำชีวิต	ส 1.1 ป. 2/4 ป. 2/5	- โอวาท 3 เป็นหลักธรรมคำสอน ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของพระพุทธศาสนา พุทธศาสนสุภาษิตเป็นข้อคิดสอนใจการทำความดีของตนเองและครอบครัวเป็นการนำหลักธรรมไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดความสุข	8	10
4	วิถีธรรมวิถีพุทธ	ส 1.2 ป. 2/1 ป. 2/2	- พุทธศาสนิกชนที่ดี นอกจากการนำหลักธรรมไปเป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิตแล้วศาสนิกชนของแต่ละศาสนามีหน้าที่บำเพ็ญประโยชน์ต่อศาสนสถานของตนเองนับถือ	4	10
5	การบริหารจิต เจริญปัญญา	ส 1.1 ป. 2/6	- การมีสติเป็นพื้นฐานของสมาชิกในพระพุทธศาสนา และการสวดมนต์แผ่เมตตาเป็นการพัฒนาจิตทางศาสนาที่ตนนับถือ	2	10

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
6	พลเมืองดีตามวิถี ประชาธิปไตย	ส 2.1 ป. 2/1 ป. 2/2 ป. 2/3 ป. 2/4 ส 2.2 ป. 2/1 ป. 2/2	- การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของครอบครัว โรงเรียน และชุมชน จะทำให้สังคมมีความ สงบสุข	9	20
กลางภาค					10
สอบปลายภาค					20
รวมตลอดภาคเรียน					100

แผนการจัดการเรียนรู้

รายวิชา สังคมศึกษา

รหัสวิชา ส12101

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

เรื่อง ศาสนาของเรา

เวลา 3 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ส 1.1 ป. 1/1 บอกความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ
ส 1.1 ป. 1/2 สรุปรูปพุทธประวัติตั้งแต่ประสูติจนถึงการออกผนวชหรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนาที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย
2. จำแนกวัฒนธรรม ประเพณีว่าเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย
3. อธิบายพุทธประวัติของพระพุทธเจ้าตั้งแต่ประสูติจนถึงการศึกษา
4. นำข้อคิดที่ได้จากการศึกษาพุทธประวัติตั้งแต่เหตุการณ์หลังประสูติ การศึกษา ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน
5. เห็นคุณค่าของการปฏิบัติตนตามแบบอย่างที่ดีของพระพุทธเจ้า เหตุการณ์หลังประสูติ พิธีแรกนาขวัญการศึกษา

3. สาระสำคัญ

พระพุทธศาสนามีความสำคัญต่อสังคมไทย เพราะเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยและเป็นรากฐานของวัฒนธรรมไทยในด้านต่างๆ พระพุทธเจ้าเป็นศาสดาของพระพุทธศาสนา การศึกษาพุทธประวัติและการนำแบบอย่างที่ดีของพระพุทธเจ้ามาปฏิบัติในชีวิตประจำวันจะทำให้มีความสุข และเกิดความสงบสุขในสังคม

4. สาระการเรียนรู้

ความรู้

1. พระพุทธศาสนาเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย
2. พุทธประวัติ ตอนเหตุการณ์หลังประสูติ พิธีแรกนาขวัญ การศึกษา
3. พุทธประวัติ ตอนอภิเษกสมรส เทวทูต 4 การเสด็จออกผนวช

ทักษะ/กระบวนการ

การจำแนก การประเมินค่า การจัดระบบความคิดเป็นแผนภาพ การสรุปความรู้ การให้เหตุผล การประยุกต์/การปรับปรุง

เจตคติ คุณธรรม จริยธรรม

1. เห็นคุณค่าในพระพุทธศาสนา
2. สนใจอยากศึกษาพุทธประวัติ

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
3. ความสามารถในการคิด

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ใฝ่เรียนรู้ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย

7. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

1. ใบงานพุทธศาสนาเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย
2. แผนภาพแสดงข้อคิดที่ได้จากการศึกษาพุทธประวัติ “เหตุการณ์หลังประสูติ” พิธีแรกนาขวัญ การศึกษา
3. ใบงานพุทธประวัติ

การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

ใบงานพุทธศาสนาเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
วาดภาพหรือติดภาพเอกลักษณ์ของชาติไทยที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาพร้อมตอบคำถาม	วาดภาพหรือติดภาพเอกลักษณ์ของชาติไทยที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา พร้อมตอบคำถาม ได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนด และแตกต่างจากที่ครูยกตัวอย่าง มีการเชื่อมโยง ให้เห็นถึงความสัมพันธ์กับตนเองและผู้อื่น	วาดภาพหรือติดภาพเอกลักษณ์ของชาติไทยที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา พร้อมตอบคำถาม ได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนด และแตกต่างจากที่ครูยกตัวอย่าง แต่เชื่อมโยงให้ เห็นเฉพาะตนเอง	วาดภาพหรือติดภาพเอกลักษณ์ของชาติไทยที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา พร้อมตอบคำถาม ได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนดตามที่ครูยกตัวอย่างมีการตัดแปลงให้ แตกต่าง	วาดภาพหรือติดภาพเอกลักษณ์ของชาติไทยที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา พร้อมตอบคำถาม ได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนดตามที่ครูยกตัวอย่าง

ใบงานพุทธประวัติ

ศึกษาภาพพุทธประวัติแล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่กำหนดให้แล้วตอบคำถาม	ศึกษาภาพ พุทธประวัติ แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่กำหนดให้และตอบคำถามได้ สัมพันธ์กันถูกต้องตามที่กำหนด ถูกต้องครบทุกข้อ	ศึกษาภาพ พุทธประวัติ แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่กำหนดให้และตอบคำถามได้ สัมพันธ์กันถูกต้อง แต่เขียนอธิบายภาพยังไม่ชัดเจนครบทุกข้อ	ศึกษาภาพพุทธประวัติแล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่กำหนดให้และตอบคำถามได้ สัมพันธ์กัน แต่ยังไม่อธิบายภาพ ไม่ตรงกับความหมาย	ศึกษาภาพ พุทธประวัติ แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่กำหนดให้และตอบคำถามได้ แต่ยังไม่สัมพันธ์กัน ทั้งเครื่องหมาย และการเขียนอธิบายภาพ
--	---	--	---	--

8. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนาที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย
2. จำแนกวัฒนธรรม ประเพณีว่าเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย
3. ชื่นชมและเห็นคุณค่าของพระพุทธศาสนาที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย

กิจกรรมการเรียนรู้ชั่วโมงที่ 1

- ขั้นนำ** ครูเลือกผู้แทนนักเรียน 2 คน ออกมาแสดงบทบาทสมมุติ แสดงการพบกันของคน 2 คน เช่น นักเรียนกับครู เด็กกับผู้ใหญ่ จากนั้นให้เรียนร่วมสนทนา โดยครูใช้คำถาม ดังนี้
1. เมื่อพบครู นักเรียนจะทักทายโดยวิธีใด (แสดงความเคารพโดยการไหว้)
  2. ในแต่ละวันนักเรียนแสดงความเคารพโดยการกราบไหว้บุคคลใดบ้าง (พระสงฆ์ ผู้ปกครอง ครู)

ขั้นสอน

3. นักเรียนคิดว่า การแสดงความเคารพโดยการกราบไหว้เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาหรือไม่ อย่างไร (เกี่ยวข้อง เพราะการกราบไหว้เป็นวัฒนธรรมที่มีรากฐานมาจากพระพุทธศาสนา)

4. นอกจากวัฒนธรรมแล้วยังมีสิ่งใดอีกบ้างที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา (ประเพณี)

ครูนำภาพพิธีแห่เทียนพรรษามาให้นักเรียนดู จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันสนทนา โดยครูใช้คำถาม ดังนี้

1. ภาพที่ครูนำมาให้ดูเป็นภาพพิธีใด (พิธีแห่เทียนพรรษา)
2. นักเรียนเคยเข้าร่วมพิธีในภาพหรือไม่ (เคย/ไม่เคย)
3. นักเรียนทราบหรือไม่ว่า พิธีแห่เทียนพรรษาจัดขึ้นเพื่ออะไร (ทราบ/ไม่ทราบ)
4. นักเรียนคิดว่า พิธีแห่เทียนพรรษาเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาหรือไม่ อย่างไร (เกี่ยวข้อง เพราะเป็นการถวายเทียนให้พระสงฆ์ใช้ในช่วงเข้าพรรษา)
5. นอกจากพิธีแห่เทียนพรรษาแล้ว นักเรียนรู้จักประเพณีใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา (ตัวอย่างคำตอบ ประเพณีโยนบัว ประเพณีชักพระ)

จากนั้นครูสรุปให้นักเรียนฟังว่า การแห่เทียนพรรษาเป็นการถวายเทียนให้แก่พระสงฆ์ใช้ใน ช่วง เข้าพรรษา ซึ่งเป็นประเพณีที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนามาช้านาน

ครูให้นักเรียนดูภาพการกราบ - ไหว้ การแห่เทียนพรรษา แล้วให้นักเรียนร่วมกันสังเกตพร้อมทั้งบอกความเหมือนและความแตกต่าง โดยครูบันทึกคำตอบของนักเรียนลงบนกระดาน ดังนี้

กราบ - ไหว้

- ปฏิบัติได้ทุกวัน
- คนไทยปฏิบัติมาเป็นเวลานาน

การแห่เทียนพรรษา

- เป็นกิจกรรมที่ปฏิบัติในช่วงเข้าพรรษา มีกำหนดเวลาแน่นอน
- มีผู้คนเข้าร่วมมากมาย
- คนไทยสืบทอดมาเป็นเวลานาน

จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุปการกราบ - ไหว้เป็นวัฒนธรรม การแห่เทียนพรรษา เป็นประเพณี

ครูเล่านิทาน เรื่อง เค้กจอมชากับกับโดนัทช็อกโกแลต ให้นักเรียนฟัง

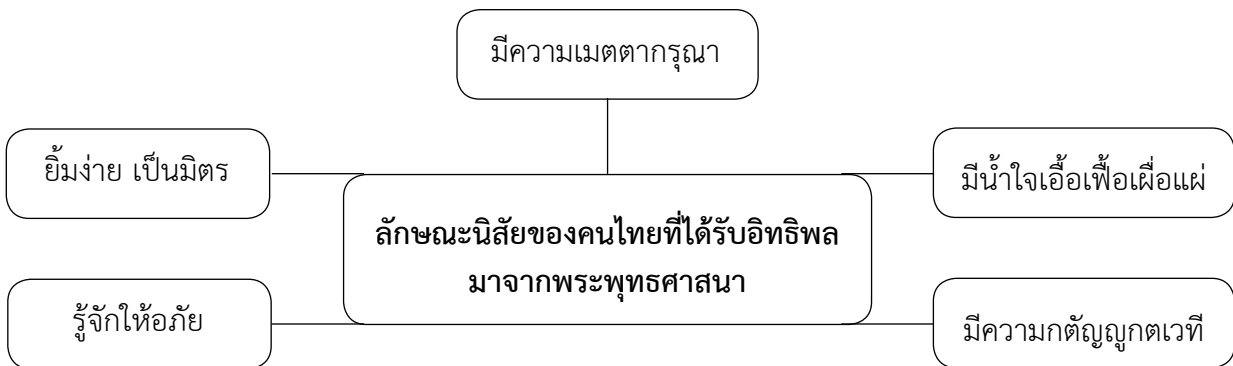
“ณ ร้านขนมหวานแห่งหนึ่ง มีขนมหวานอาศัยอยู่มากมาย เช่น ขนมเค้ก โดนัทช็อกโกแลต คุณก็ เป็นต้น ซึ่งขนมเค้กจะชอบเดินอวดความสวยงามของตนเองและพูดจาเยาะเย้ยขนมอื่น โดยเฉพาะโดนัท ช็อกโกแลตที่มีสีดำทั้งตัว แต่โดนัทช็อกโกแลตก็ไม่เคยได้ตอบและโกรธขนมเค้กเลย อยู่มาวันหนึ่งขณะที่กำลังเดินไป หัวเราะเยาะโดนัทช็อกโกแลตไปขนมเค้กก็ลื่นน้ำหวานล้นลงตัวเลอะมอมแมม ไม่มีใครช่วยเลย นอกจากโดนัทช็อกโกแลต เท่านั้น ทำให้ขนมเค้กสำนึกผิดและซึ่งในน้ำใจของโดนัทช็อกโกแลตจึงกล่าวคำขอโทษและขอใจโดนัทช็อกโกแลตด้วยความจริงใจ จากนั้นมาขนมเค้กกับโดนัทช็อกโกแลตก็เป็นเพื่อนรักกัน”

แล้วครูอธิบายให้นักเรียนฟังว่า นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การรู้จักให้อภัยผู้อื่น มีน้ำใจเมตตา จะทำให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข จากนั้นครูใช้คำถามให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนิทานเรื่องนี้ ดังนี้

1. ขนมหักมีนิสัยอย่างไร (ชอบพูดจาตู่ถูกเยาะเย้ยผู้อื่น)
2. โดนตีช็อกโกแลตมีนิสัยอย่างไร (รู้จักให้อภัย และเมตตาให้ความช่วยเหลือผู้อื่น)
3. นักเรียนควรนำใครมาเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตน (โดนตีช็อกโกแลต)
4. เพราะเหตุใดจึงควรปฏิบัติเหมือนโดนตีช็อกโกแลต (เพราะเป็นนิสัยที่ดี)
5. ถ้าทุกคนในสังคมปฏิบัติตนเหมือนโดนตีช็อกโกแลตจะเกิดผลดีอย่างไร (สังคมสงบสุข)
6. คนไทยมีลักษณะนิสัยอย่างไร (ตัวอย่างคำตอบ มีความเมตตา มีความกตัญญู)
7. นักเรียนคิดว่า ลักษณะนิสัยคนไทยเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาหรือไม่อย่างไร (ตัวอย่างคำตอบ เกี่ยวข้องพระพุทธศาสนาสอนให้คนมีเมตตาและมีความกตัญญู)

จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุปการรู้จักให้อภัย มีความเมตตากรุณาเป็นนิสัยของคนไทย ที่ได้รับอิทธิพลมาจากหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา นอกจากการรู้จักให้อภัยและมีความเมตตากรุณาแล้ว คนไทยยังมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ กตัญญู ยิ้มง่ายจนชาวต่างชาติยกย่องประเทศไทยว่า “สยามเมืองยิ้ม” แล้วครูนำข้อมูลทั้งหมดมาสรุปลงในแผนภาพลงบนกระดาน

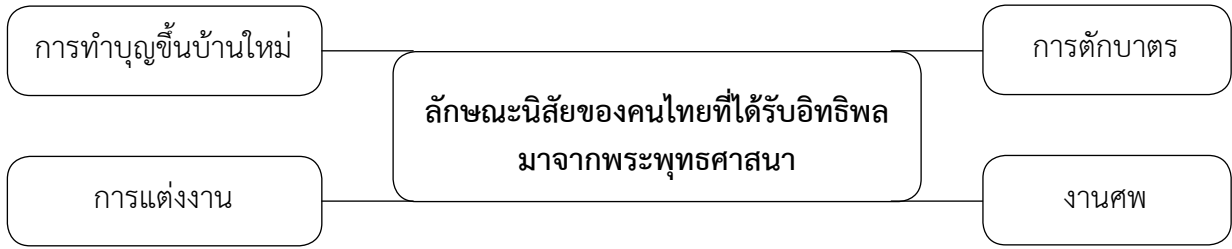

- ครูอธิบายให้นักเรียนฟังเพิ่มเติมว่า พระพุทธรูปเป็นสิ่งที่ชาวพุทธบูชาแทนพระพุทธเจ้า ซึ่งเป็นศาสดาของพระพุทธศาสนา ชาวพุทธทั้งหลายควรศึกษาประวัติของพระพุทธเจ้า เพื่อให้เข้าใจประวัติความเป็นมาของพระพุทธศาสนาและนำข้อคิดหรือหลักธรรมที่ได้จากการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตของตน

ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนไทย โดยครูเล่าสถานการณ์ “คนไทยจะตื่นแต่เช้า เตรียมอาหารทำบุญตักบาตรแต่เช้าก่อนไปทำงาน ทำให้รู้สึกสบายใจและมีความสุข” แล้วใช้คำถามเพื่อให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น

1. การทำบุญตักบาตรเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาอย่างไร (ทำให้พระพุทธศาสนาคงอยู่ตลอดไป)

2. การทำบุญตักบาตรมีประโยชน์หรือไม่
  3. การทำบุญตักบาตรมีประโยชน์อย่างไร (ตัวอย่างคำตอบ ทำให้รู้สึกสบายใจ มีความสุข และทำให้มีจิตใจเอื้อเฟื้อต่อแม่)
  4. นักเรียนทำบุญตักบาตรในโอกาสใดบ้าง (ตัวอย่างคำตอบ ทุกเช้า วันเกิด)
  5. วิถีชีวิตของคนไทยอะไรบ้างที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา (การบวช การทำบุญขึ้นบ้านใหม่)
- จากนั้นครูเขียนคำตอบของนักเรียนเป็นแผนบนกระดาน ดังนี้

ครูสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนไทยที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาให้นักเรียนฟัง ดังนี้ คนไทยส่วนใหญ่ผูกพันกับพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา เช่น การทำบุญตักบาตร การแต่งงาน งานศพ การทำบุญขึ้นบ้านใหม่ เป็นต้น วิถีการดำเนินชีวิตของคนไทยล้วนเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา จนกลายเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยที่คนไทยทุกคนร่วมกันอนุรักษ์ไว้เพื่อความสงบสุขของสังคมไทยและดำรงไว้ซึ่งพระพุทธศาสนา

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยโดยครู ใช้คำถามดังนี้

1. เอกลักษณ์ของชาติไทยด้านวัฒนธรรมประเพณีที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนามีอะไรบ้าง (ตัวอย่างคำตอบ การไหว้ การกราบ การแห่เทียนพรรษา การตักบาตร เทโว การซັกพระ การบวช)
2. เอกลักษณ์ของชาติไทยด้านลักษณะนิสัยที่ได้รับอิทธิพลจากหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มีอะไรบ้าง (มีความเมตตา กรุณา มีน้ำใจเอื้อเฟื้อต่อแม่ กตัญญู กตเวทิต์ รู้จักให้อภัยและขมง่าย)
3. เอกลักษณ์ของชาติไทยด้วยวิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนามีอะไรบ้าง (ตัวอย่างคำตอบ การทำบุญตักบาตร การแต่งงาน งานศพ การทำบุญขึ้นบ้านใหม่)
4. นักเรียนมีวิธีการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยในด้านต่างๆ ได้อย่างไร (ตัวอย่างคำตอบ เข้าร่วมพิธีกรรมทุกครั้งเมื่อมีโอกาส)
5. เมื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมไทยแล้วจะก่อให้เกิดผลอย่างไร (ตัวอย่างคำตอบ วัฒนธรรมไทยไม่สูญหายไป)

ให้นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้ “พระพุทธศาสนามีความสำคัญต่อสังคมไทย เพราะเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย และเป็นรากฐานของวัฒนธรรมประเพณี ลักษณะนิสัย และวิถีชีวิตที่คนไทยทุกคนควร อนุรักษ์ให้สืบทอดต่อไป

ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถามท้าทาย “นักเรียนจะรักษาพระพุทธศาสนาให้เป็นเอกลักษณ์ของชาติตลอดไปได้อย่างไร” และให้นักเรียนทำใบงานที่ 1 พระพุทธศาสนาเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย

ชั่วโมงที่ 2

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายพุทธประวัติของพระพุทธเจ้าตั้งแต่ประสูติจนถึงการศึกษา
2. นำข้อคิดที่ได้จากการศึกษาพุทธประวัติตั้งแต่เหตุการณ์หลังประสูติ การศึกษาไปปฏิบัติ ในชีวิตประจำวัน
3. “เห็นคุณค่าของการปฏิบัติตนตามแบบอย่างที่ดีของพระพุทธเจ้า “เหตุการณ์หลังประสูติ” พิธีแรกนาขวัญ การศึกษา

กิจกรรมการเรียนรู้ชั่วโมงที่ 2

ขั้นนำ ให้นักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับวัด โดยครูใช้คำถาม ดังนี้

1. นักเรียนเคยไปวัดหรือไม่ (เคย/ไม่เคย)
2. นักเรียนไปทำอะไรที่วัด (ไปทำบุญ ฟังธรรม บำเพ็ญประโยชน์)
3. สิ่งที่นักเรียนพบเห็นในวัดมีอะไรบ้าง (พระพุทธรูป พระสงฆ์ โบสถ์)
4. นักเรียนพบเห็นพระพุทธรูปที่ได้อีกบ้าง (โรงเรียน บ้าน สถานที่ราชการ)
5. นักเรียนคิดว่า พระพุทธรูปมีความสำคัญต่อพุทธศาสนิกชนอย่างไร (ตัวอย่างคำตอบเป็นที่เคารพบูชาของพุทธศาสนิกชน)

ครูอธิบายให้นักเรียนฟังเพิ่มเติมว่า พระพุทธรูปเป็นสิ่งที่ชาวพุทธบูชาแทนพระพุทธเจ้า ซึ่งเป็นศาสดาของพระพุทธศาสนา ชาวพุทธทั้งหลายควรศึกษาประวัติของพระพุทธเจ้าเพื่อให้เข้าใจประวัติ ความเป็นมาของพระพุทธศาสนาและนำข้อคิดหรือหลักธรรมที่ได้จากการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตของตน

ขั้นสอน ครูเล่าพุทธประวัติตอนเหตุการณ์หลังประสูติ พิธีแรกนาขวัญและการศึกษาให้นักเรียนฟังแล้วให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละเท่าๆ กัน เพื่อเล่นเกมยกมือไหว้ได้ตอบ โดยครูอธิบายวิธีการ เล่นเกมให้นักเรียนฟัง ดังนี้

1. ครูอ่านคำถามจากแถบประโยค
2. กลุ่มใดตอบได้ให้ยกมือตอบ กลุ่มใดยกมือก่อนได้ตอบก่อนตามลำดับ
3. ถ้าตอบถูกได้ 1 คะแนน แข่งกันจนหมดคำถาม กลุ่มใดได้คะแนนมากที่สุดเป็นฝ่ายชนะ

พระพุทธเจ้ามีชื่อเดิมว่าอะไร	- (เจ้าชายสิทธัตถะ)
เจ้าชายสิทธัตถะเป็นพระโอรสของใคร	- (พระเจ้าสุทโธทนะกับพระนางสิริมหามายา)
ใครเป็นคนทำนายอนาคตให้เจ้าชายสิทธัตถะ	- (พราหมณ์จำนวน 8 ท่าน)
เหตุการณ์ใดเกิดขึ้นหลังเจ้าชายสิทธัตถะประสูติได้ 7 วัน	- (พระนางสิริมหามายาสวรรคต)
เจ้าชายสิทธัตถะทำกิจกรรมใดในพิธีแรกนาขวัญ	- (ประทับทำสมาธิอย่างสงบ)
เพราะเหตุใดเจ้าชายสิทธัตถะจึงสำเร็จวิชาอย่างรวดเร็ว	- (เพราะมีพระอัจฉริยภาพและความเอาพระทัยใส่กับการศึกษา)

จากนั้นครูอ่านแถบประโยคคำถามเพื่อทบทวนอีกครั้ง และให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพื่อตอบคำถามและร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบครูเล่าสถานการณ์ให้นักเรียนฟัง

สถานการณ์ที่ 1 “ด้อมเป็นเด็กกำพร้า พ่อและแม่ของเขาเสียชีวิตเมื่อเดือนที่แล้ว ด้อมเสียใจมากนั่งร้องไห้ทุกวัน แต่เขายังมีลุงป้าและน้าทำหน้าที่คอยดูแลและปลอบใจ”

สถานการณ์ที่ 2 “ตันเป็นเด็กที่มีความเฉลียวฉลาดและเรียนเก่ง เพราะก่อนนอนทุกคืน เขาจะนั่งสมาธิฝึกจิตใจพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ อยู่เสมอทำให้เขาเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ดี”

สถานการณ์ที่ 3 “เต็ลเป็นเด็กดี ตั้งใจเรียนและศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมอยู่เสมอ ทำให้สอบได้อันดับที่ 1 ของห้องทุกปี”

- ขั้นสรุป**
- ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำข้อคิดที่ได้จากการศึกษาพุทธประวัติ ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน โดยครูใช้คำถาม
  - การศึกษาพุทธประวัติและการนำแบบอย่างที่ดีของพระพุทธเจ้ามาปฏิบัติในชีวิตประจำวัน จะทำให้มีความสุขและเกิดความสุขสงบในสังคม

ชั่วโมงที่ 3

จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายพุทธประวัติของพระพุทธเจ้าตั้งแต่การอภิเษกสมรสจนถึงการเสด็จออกผนวช
- นำข้อคิดที่ได้จากการศึกษาพุทธประวัติตั้งแต่การอภิเษกสมรสจนถึงการเสด็จออกผนวช มาใช้ในชีวิตประจำวัน
- เห็นคุณค่าของการปฏิบัติตนตามแบบอย่างที่ดีของพระพุทธเจ้า “การอภิเษกสมรส เทวทูต 4” การเสด็จออกผนวช

กิจกรรมการเรียนรู้ชั่วโมงที่ 3

ขั้นนำ ครูนำภาพพุทธประวัติตอนประสูติ มาให้นักเรียนช่วยกันอภิปราย

ขั้นสอน ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนพุทธประวัติของพระพุทธเจ้าที่เรียนในชั่วโมง โดยครูใช้คำถาม

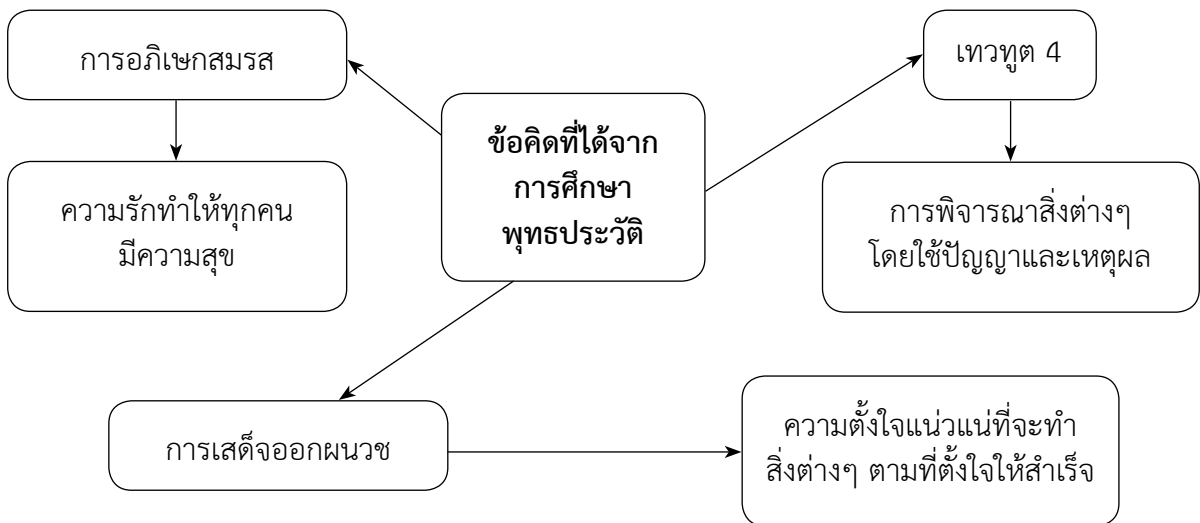
1. นักเรียนศึกษาพุทธประวัติของพระพุทธเจ้าเกี่ยวกับเรื่องใดบ้าง (เหตุการณ์หลังประสูติ พิธีแรกนาขวัญ การศึกษา)
2. นักเรียนนำข้อคิดที่ได้จากการศึกษาพุทธประวัติไปปฏิบัติหรือไม่อย่างไร (ตัวอย่างคำตอบ นำไปปฏิบัติ โดยการตั้งใจเรียนหนังสือ)
3. เมื่อปฏิบัติแล้วก่อให้เกิดผลอย่างไร (ตัวอย่างคำตอบ เข้าใจในบทเรียนมากขึ้น)
  - ครูเล่าพุทธประวัติเกี่ยวกับการอภิเษกสมรสของพระพุทธเจ้าให้นักเรียนฟังว่า เมื่อเจ้าชายสิทธัตถะมีพระชนมายุ 16 พรรษา ได้อภิเษกสมรสกับพระนางโสธราหรือพิมพา และมีพระโอรสหนึ่งองค์พระนามว่า ราหุล
  - ครูนำบัตรคำมาติดที่กระดานแล้วให้นักเรียนอ่านตาม ดังนี้

นักบวช	คนแก่	คนเจ็บป่วย	คนตาย
--------	-------	------------	-------

จากนั้นครูคัดเลือกผู้แทนนักเรียน 4 คน มาแสดงบทบาทสมมติตามบัตรคำคนละ 1 ใบ และให้เพื่อนๆ คนอื่นๆ ทายว่าการแสดงบทบาทสมมตินั้นตรงกับบัตรคำใด

ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบัตรคำทั้ง 4 ใบ บนกระดาน โดยครูใช้คำถาม

ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการศึกษาพุทธประวัติ การอภิเษกสมรส เทวทูต 4 การเสด็จออกผนวช โดยแสดงเป็นแผนภาพ ดังนี้

9. สื่อและการเรียนรู้

1. ภาพพิธีแห่เทียนพรรษา, ภาพการไหว้, ภาพกิจกรรมทางศาสนา, ภาพปล่อยนกปล่อยปลา
2. นิทานเรื่อง “เค้กจอมซ่าและโดนัทช็อกโกแลต”
3. ใบงานพระพุทธศาสนาเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย
4. แดบประโยค
5. สถานการณ์
6. บัตรคำ ใบงานพุทธประวัติ
7. หนังสือพระพุทธศาสนา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

10. การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

สิ่งที่วัด

1. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

วิธีการวัด

1. แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม
2. แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
3. ตรวจใบงานพระพุทธศาสนาเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย
4. ตรวจใบงานพุทธประวัติ

เครื่องมือวัด

1. แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม
2. แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

เกณฑ์การวัด

1. การประเมินพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม ผ่านตั้งแต่ 2 รายการถือว่า “ผ่าน” และถ้าผ่าน 1 รายการถือว่า “ไม่ผ่าน”
2. การประเมินพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

คะแนน 9 - 10	ระดับ ดีมาก	คะแนน 5 - 6	ระดับ พอใช้
คะแนน 7 - 8	ระดับ ดี	คะแนน 0 - 4	ระดับ ควรปรับปรุง

11. บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

12. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้บริหาร

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

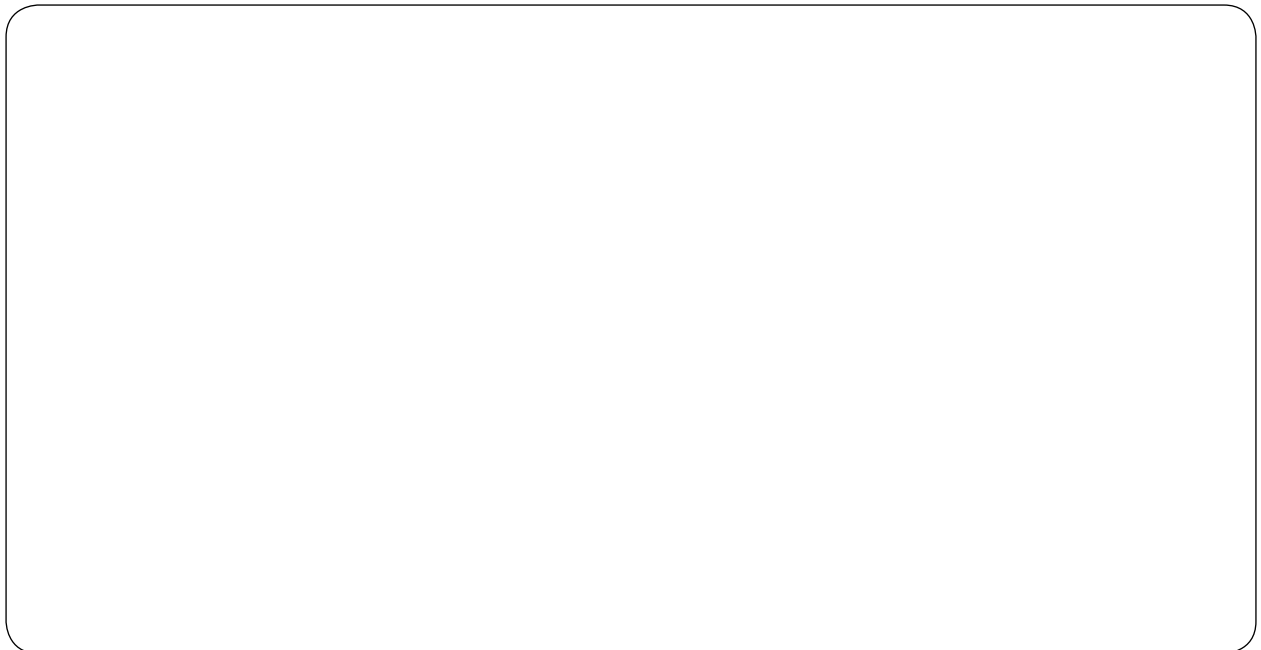

ใบกิจกรรม 1

รายวิชา **สังคมศึกษา**

รหัสวิชา ส12101

คำชี้แจง ให้นักเรียนวาดภาพหรือติดภาพเอกลักษณ์ของชาติไทยที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาและตอบคำถามโดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าคำตอบที่ถูกต้อง

1. เอกลักษณ์ของชาติไทยในภาพเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาในด้านใด

วัฒนธรรมประเพณี

อุปนิสัย

วิถีชีวิต

2. จากภาพแสดงให้เห็นว่า พระพุทธศาสนามีความสำคัญอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

ใบกิจกรรม 2

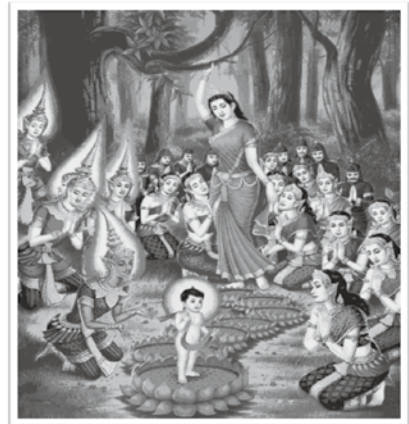
รายวิชา **สังคมศึกษา**

รหัสวิชา ส12101

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามและเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่อธิบายเหตุการณ์ตรงกับภาพพุทธประวัติ

1. ภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นคือ

.....
.....
.....
.....

2. หลังเหตุการณ์นี้เป็นเหตุการณ์อะไร

- พระมารดาสวรรคต
- พระบิดาสวรรคต

3. ภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นคือ

.....
.....
.....
.....

4. หลังเหตุการณ์นี้เป็นเหตุการณ์อะไร

- เสด็จกลับไปปกครองบ้านเมือง
- ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า

ใบกิจกรรม 3

รายวิชา **สังคมศึกษา**

รหัสวิชา ส12101

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

1. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา
  - ก. พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่คนทั่วโลกนับถือ
  - ข. พระพุทธศาสนาเป็นเอกลักษณ์ของชาติ
  - ค. พระพุทธศาสนาเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเอง

2. กิจกรรมในข้อใดที่มีพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้อง

ก. เลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน	ข. เลี้ยงฉลองวันเกิด	ค. งานแต่งงาน
-------------------------	----------------------	---------------

3. ข้อใดเป็นวิถีชีวิตของคนไทยที่เกิดจากการนับถือพระพุทธศาสนา

ก. การดูหมอดู	ข. การใส่บาตรในวันเกิด	ค. การไปเที่ยวในวันหยุด
---------------	------------------------	-------------------------

4. วัฒนธรรมไทยข้อใดที่เกิดจากการนับถือพระพุทธศาสนา

ก. การไหว้ผู้ใหญ่	ข. การเล่นสงกรานต์	ค. การกล่าวคำสวัสดิ
-------------------	--------------------	---------------------

5. การนิมนต์พระสงฆ์มาประกอบพิธีกรรมมีจุดประสงค์เพื่อสิ่งใด

ก. เพื่อความเป็นสิริมงคล	ข. เพื่อให้วัดมีรายได้	ค. เพื่อให้ครอบครัวร่ำรวย
--------------------------	------------------------	---------------------------

6. การตัดสินพระทัยออกผนวชก่อให้เกิดผลอย่างไร

ก. ศาสนาอื่นเสื่อมโทรมลง	ข. พระพุทธศาสนาถือกำเนิดขึ้น
ค. พระนางยโสธราออกผนวชตาม	

7. การเห็นเทวทูต 4 ส่งผลต่อเจ้าชายสิทธัตถะอย่างไร

ก. ต้องการบวชเพื่อแสวงหาหนทางพ้นทุกข์	ข. ต้องการช่วยเหลือผู้ที่ตกทุกข์ได้ยาก
ค. ต้องการเป็นแพทย์รักษาผู้ป่วย	

8. ข้อใดกล่าวถึงเหตุการณ์หลังประสูติได้ถูกต้อง

ก. พระมารดาสวรรคต	ข. ได้รับการเลี้ยงดูโดยป้า
ค. พระสงฆ์ 5 รูป ทำนายลักษณะ	

9. เจ้าชายสิทธัตถะเป็นแบบอย่างที่ดีเกี่ยวกับการศึกษาอย่างไร

ก. ให้นำทุนการศึกษาแก่เด็กยากจน

ข. ศึกษาเพื่อให้ผู้อื่นชื่นชม

ค. ตั้งใจศึกษาหาความรู้

10. เหตุการณ์ใดเกิดขึ้นในพิธีแรกนาขวัญ

ก. เจ้าชายประทับทำสมาธิใต้ต้นหว่า

ข. พราหมณ์ทำนายพระลักษณะของเจ้าชาย

ค. เจ้าชายทอดพระเนตรเห็นพระนางยโสธรา

เฉลย

1. ข

2. ค

3. ข

4. ก

5. ก

6. ข

7. ข

8. ก

9. ค

10. ก

ใบกิจกรรม 4

รายวิชา **สังคมศึกษา**

รหัสวิชา ส12101

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

1. พระพุทธเจ้าเสด็จออกผนวชเมื่อพระชนมายุเท่าใด

ก. 21 ปี	ข. 29 ปี	ค. 35 ปี
----------	----------	----------
2. ข้อใดคือศาสนาของพระพุทธศาสนา

ก. พระพุทธเจ้า	ข. พระอัลเลาะห์	ค. พระเยซู
----------------	-----------------	------------
3. พระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้ได้โดยวิธีใด

ก. บำเพ็ญทุกรกิริยา	ข. ศึกษาในสำนักดาบส	ค. บำเพ็ญเพียรทางจิต
---------------------	---------------------	----------------------
4. พระโอรสของเจ้าชายสิทธัตถะมีพระนามว่าอะไร

ก. ราหุล	ข. พระสารีบุตร	ค. สุทโธทนะ
----------	----------------	-------------
5. พระพุทธเจ้าเสด็จออกผนวชเพราะอะไร

ก. ได้รับความสุขเพียงพอแล้ว	ข. ต้องการหาทางที่จะพ้นทุกข์	ค. อยากไปใช้ชีวิตอยู่ในป่า
-----------------------------	------------------------------	----------------------------
6. พระพุทธเจ้าปรินิพพานหลังเผยแพร่พระพุทธศาสนาเป็นเวลาเท่าใด

ก. 45 ปี	ข. 60 ปี	ค. 80 ปี
----------	----------	----------
7. ต้นพระศรีมหาโพธิ์เกี่ยวข้องกับพุทธประวัติตอนใด

ก. ประสูติ	ข. ตรัสรู้	ค. ปรินิพพาน
------------	------------	--------------
8. พระพุทธเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพานที่ใด

ก. ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน	ข. สวนลุมพินีวัน	ค. เมืองกุสินารา
------------------------	------------------	------------------

9. ข้อใดคือธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงครั้งแรก

ก. ปัจฉิมโอวาท

ข. โอวาทปาฏิโมกข์

ค. ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร

10. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับพุทธประวัติ

ก. ปรีณิพพานที่พาราณสี

ข. ประสูติที่สารนาถ

ค. ตรัสรู้ที่พุทธคยา

เฉลย

1. ข

2. ก

3. ค

4. ก

5. ข

6. ก

7. ข

8. ค

9. ข

10. ค

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : องค์การค้ำ (สกสค.).
- กวี วรกวิน. (2553). สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. กรุงเทพฯ : พัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- จงจรัส แจ่มจันทร์. (ม.ป.ป.). หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- ประทุมราช และคณะ. (2553). หนังสือเรียน สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. กรุงเทพฯ : พัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- เยาวลักษณ์ อักษร และคณะ. (ม.ป.ป.). สื่อการเรียนรู้ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- ระพิน พุทธิสารโร และมahamanัส กิตติสารโร. (2555). พระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. กรุงเทพฯ : พัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- สมพร อ่อนน้อม และคณะ. (ม.ป.ป.). พระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- สุเทพ จิตรชื่น และพิชญ์ เพชรพัชรกุล. (ม.ป.ป.). สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.